

Co-funded by the Europe for Citizens Programme of the European Union

Projekt „SVEDOČANSTVO - ISTINA ILI POLITIKA: Koncept svedočenja u komemoraciji jugoslovenskih ratova” realizovan 2016-18. godine bavio se načinima razmišljanja o jugoslovenskim ratovima i sprovođenjem i korišćenjem svedočanst(a)va o njima u regionu.

Partneri projekta bili su Centar za kulturnu dekontaminaciju iz Beograda, Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, Institut za filozofiju i društvenu teoriju iz Beograda, Učitelj neznanica i njegovi komiteti iz Beograda, Historijski muzej Bosne i Hercegovine iz Sarajeva, Muzej savremene umetnosti iz Beograda, Boem iz Beča (Austrija), Osservatorio Balcani e Caucaso Transeuropa (OBCT Transeuropa) iz Rovereta (Italija), Centar za kulturnu i socijalnu popravku iz Banja Luke i Leibniz-Institut für Ost- und Südosteuropaforschung (IOS) iz Regensburga (Nemačka).

Danas prenosi nekoliko članaka nastalih u ovom projektu. Program u celini, biografije učesnika i apstrakte možete videti na sajtu projekta: <http://svedocanstvo-imenovatoratom.org/rs/konferencija>

Bertran Badiu, École normale supérieure, Paris

Surovi januar (2)

Celan već neko vreme gaji sumnju da je izgnani autor iz Rumunije koji piše romane na Francuskom, i koji tek od nedavno živi Nemačkoj, dvoličan, kao što je sumnjao u drugo kolaboracioniste u svojoj izdavačkoj kući. Dumitriju, koji je trebalo da bude u Parizu da razgovara o pesmama Anrija Mišoa koje treba da izađu u nemačkom izdanju, za čiji izbor je odgovoran upravo Celan, mu je javio preko predstavnik S. Fišera u Parizu, Elene Strasove, da je njihov sastanak odložen. Na reakciju koju proizvodi ova vest, nepraćena ikakvom indikacijom motiva za promenu sastanka, odmah se nadovezuje i jedna druga, u kojoj Celan vidi nemarnost: pismo je bilo propraćeno „bez komentara” ili bilo kakvog uvoda, isečkom iz recenzije pod nazivom: „Cvetati i pisati u ničijoj zemlji”, Kurta Opensa. Članak je u januarskom broju časopisa Merkur, posvećen dvema zbirkama poezije Blindenschrift H. M. Encenzbergera, objavljenoj krajem 1964, i Die Niemandrose, čiji datum izdavanja – oktobar 1963 – nije dat u članku, što nije moglo da promakne Celanu. U isečku je pisalo: „Kod Celana, pak, konstelacija je u vezi sa predstavom 'čistog kristala' – 'tamo gde treba ići' - prazna i mistična forma. Da li se radi o povremenom izbijanju očajnog i radikalnog estetizma?

Međutim taj konstelaciji i njenoj predstavi je takođe pridodato vreme: „Zakasnelo / zvezdano vreme / za koga?“, tim rečima se završava poslednja pesma u Die Niemandrose.“ Kritičar se, dakle, nije odlučio da piše o Niemandrose (i to iz te perspektive), objavljenoj pre više od godinu dana, sve dok nije objavljena knjiga njegovog favorita, popularnijeg Encensbergera! Celan ovu implicitnu hijerarhiju interpretira kao izražaj otpora „nove” Nemačke prema njegovoj poeziji i prema zapitanosti nad sobom koju ta poezija zahteva. Interpretacija u članku potvrđuje njegove intimne strahove, i gore, potpuno ga baca u očaj i bes. U

dnevniku to opisuje rečju koja u njegovom leksikonu predstavlja najgori moguć negativni opis: „ozloglašenost“ Odmah nakon toga on poziva Manesa Šperbera, pisca romana i eseja, i moli ga da mu što pre nabavi taj broj Merkura. Čita mu „Opensove poslednje redove“ koje je beležio na margini i prepisao u svoj dnevnik. Sve mu se to čini vrhuncem skandala: „Završni potez u članku uvrštava među tajno prokletstvo i tragično neuništivu atmosferu koja pluta ispod te poezije i judohrišćanskog ujedinjenja koju ta poeziju uvodi u dušu nemačkog jezika: ona se vraća iz

Erikov odlazak na školsku ekskurziju na snežne Alpe donosi olakšanje njegovim roditeljima, pošto je tenzija u kući postajala sve vidljivija. Erik, koji nema još ni deset godina, se nalazi u nezavidnom položaju svedoka svemu što se dešava

zvezdanog vremena jezika u kome je pisana.“ Kaže Šperberu, rođenom u štetlu u istočnoj Galiciji, stigavši u Pariz preko Berlina i Jugoslavije, da, što se njega tiče, nema nikakve sumnje da se radi o „izbacivanju jevrejskog pesnika iz nemačke književnosti.“ U Nemačkoj, navodno denacifikovanoj, gde buja ekonomska obnova i povratak demokratije, takođe se u poslednje vreme obnavljaju i vraćaju neke druge, mnogo opasnije stvari! Istog dana, šalje poruku svojoj ljubavnici iz mladosti, Rut Kraft, koja živi u Kelnu, moleći i nju da mu pošalje dva primerka časopisa. Sa gorkim humorom beleži datum koji se ponavlja više puta u tekstu Meridien, koji aludira na Vanzejsku konferenciju, pod okriljem čuvenog datuma kada Lenc počinje svoj prelazak

preko Vogeza u Bihnerovoj noveli: „rekao sam Žizeli da će me Merkur stići i na druge načine, ali da ćemo videti da li će to biti 20. januara“. Nije li to sve pridavanje previše inteligencije perfidnosti? Celan je svestan da nijedan kritičar – a o ljudima u publici u tom trenutku nema ni govora – nije razumeo, nije primetio da se iza očigledne bihnerijanske reference krije užasna skorašnja istorija Nemačke. U narednim danima, Celan nastavlja među prijateljima i poznanicima da traži prikladne reči i stav, odnosno, ono što će mu omogućiti da napravi protivtežu nepodnošljivom nemiru koji ga je obuzeo.

Erikov odlazak na školsku ekskurziju na snežne Alpe donosi olakšanje njegovim roditeljima, pošto je tenzija u kući postajala sve vidljivija. Erik, koji nema još ni deset godina, se nalazi u nezavidnom položaju svedoka svemu što se dešava. Jedno veče, kako bi završio svoju nestrpljivost i približio se svojoj supruzi, Celan odlazi u bioskop na Trokaderu, blizu pariske ulice Longchamp, gde se prikazuje Pazzolinijev drugi film, Mamma Roma. Međutim, iz bioskopa izlazi teškog duha: u filmu, mlađić, Etore, vezan za krevet u psihijatrijskoj bolnici u Rimu, umire dok naglas viče tražeći svoju majku, koju igra Manjani. Celanu su već stajali ludaku košulju dve godine ranije, tokom boravka u bolnici u Epineju, na rubu Pariza.

Žizel takođe sve više shvata moguće posledice rasula i nemira u kome se nalazi njen muž. Frustracija u Celanu samo raste, međutim, posle čitanja Opensovog članka, i vraća mu bauk „ozloglašenosti“. Naime, vraćaju mu se sve klevete i uvrede koje je proživio u poslednjih deset godina. Sve nove povrede doživljava, ispravno ili ne, kao nastavak „kampanje protiv [njega]“, zasnovane na optužbi Kler Gol za plagijat. To je jedna te ista nevolja koja se protejski pojavljuje u bezbroj oblika.

Nastavlja se

Algoritam za pretraživanje

Ne prođe dan da nešto ne tražimo – ključeve, knjigu, punjač za mobilni telefon ili nešto na internetu. Slično se dešava i kod računara – svaki put kada korisnik traži određene podatke, računar mora da ih pronađe u memoriji i učini dostupnim. Kako bi takve zadatke obavili brzo i tačno, računari koriste različite algoritme za pretragu.

Primeri jednostavnih algoritama pretrage su linearna pretraga, koja poredi traženi element sa svakim elementom u nizu, sve dok ne naiđe na podudaranje, kao i binarna pretraga, koja neprestano cilja sredinu određenog niza i u svakom sledećem koraku deli novi deo niza na polovinu dok ne dođe do prave vrednosti. Međutim, postoje i mnogo složeniji algoritmi pretrage.

Kada tražimo nešto na internetu, želimo određenu informaciju, a ne milijarde internet stranica. Rešenje zadatka pronalazenja prave informacije bi bilo nemoguće bez internet pretraživača. Jedan od najšire

korišćenih je Gugl pretraživač, koji uključuje seriju složenih algoritama sposobnih da u delu sekunde izbace uređenu listu stranica na osnovu naše pretrage. Iako su detalji ovih algoritama strogo čuvana tajna, poznati su nam osnovni koraci u pretrazi. Prvo se analiziraju reči koje smo ukucali u pretraživač u cilju razumevanja njihovog tačnog smisla, nakon čega se analiziraju učestalost i pozicija tih reči na internet stranicama. Stranice se na kraju rangiraju na osnovu aktuelnosti sadržaja, iskustva drugih korisnika i povezanosti sa drugim stranicama.

Kada tražimo nešto na internetu, želimo određenu informaciju, a ne milijarde internet stranica. Rešenje zadatka pronalazenja prave informacije bi bilo nemoguće bez internet pretraživača

Danas

U saradnji sa Centrom za promociju nauke, „Danas“ predstavlja izabrane priče sa naučnopopularnog portala elementarium.cpn.rs

REŠENJE IZ PROŠLOG BROJA VODORAVNO: